

Za vasjo.

Ob potu za vasjo
Molče midva stojiva,
Noč tiha na zemljo
Mir blaženi izliva.

A nama pa srca
Noč tiha ne umiri,
Ko v njem obup vihra,
Ki ga ljubezen širi.

Povsod, povsod sladko
Narava že počiva,
Midva pa za vasjo
V solzah bolest topiva.

Kristina.

Ob znamenji.

Spisala Milka.

Na koliko krajev vodi te steza ob znamenji! Pravo križpotje je tukaj. Romarji si kaj radi oddahnujejo tu-le predno zavijajo navzgor v samostansko cerkev. Koliko siromakov poseda ob tem znamenji v romarskih dneh prose blagodarov mimoidoče! „Bog plati! — Bog povrni! Bog Vam daj zdravje! Za vas in dušice v vical!“ — hite izgovarjati revčeki ob znamenji; ter v čudno, pretresujočo harmonijo združujejo se ti otožni glasovi.

Da bi to znamenje znalo povedati koliko vzdihov je že slišalo, koliko solz je videlo pretakati! A ono le molči, molči, nemo zbira krog sebe krdelce ponesrečencev, dopuščajoče jim, da krog njega posedajo in čakajo, čakajo dokler jim usmiljena roka poda milodara.

Kako krasen prostorček je ob znamenji. Pod tabo, nad tabo, krog tebe — kos raja. A ta siromaček, ki dan za dnevom sloni ob znamenji, težko, da bi prihajal gledat prekrasno okolico. Njegovo obvezano oko ne sili zvedavo izpod razstrganega robca v svet, Drugo od bolečin rudeče pa milo upira v potnike. Od zgodnje pomladi do pozne jeseni vidiš ga lahko vsak dan ob znamenji. Prava podoba nesreče in bolesti. Brgli slonita mu ob straneh kakor zvesta čuvaja; lesena noga čudna podpora živemu trupu, deloma hroma roka mrtvo visi ob životu in pa še obvezano oko....

Kakor kamen trdo bi moralo biti srce, kogar ne bi ganil pogled, na to tako spačeno človeško bitje. — Dan za dnevom prihaja ali bolje lazi k znamenji ob poti in čaka milostinje.....

Pred dvajsetimi leti — kako veselo je ukal in vriskal Strnadov France, ko so ga odbrali k vojakom! Gospodarju, zvedevšemu novico, da so njegovega „prvega“ hlapca potrdili v vojake, ulile so se solze po lici debele kakor lešniki. Pa kako bi ne, saj ga je imel tako rad kakor svojega sina. Na tihem je sklenil dati svojo Lenčko Francetu, ki je prav priden in pošten fant. Lenčki pa niso bile mnogo mar te čednosti Francetove, pač

pa njegovo res lepo možko lice in njegova lepa rast.

In ukal in vriskal je France, ko mu je Lenčka pripenjala šopek in ukal in vriskal je, ko si je listek (znamenje potrditve) potiskal za trak na klobuku, in ukal in vriskal je, ko je sedel na koleselj se zelenim kocem prevlečenim, in zaukal je še jedenkrat, ko je zapustil domačo vas. —

Leto 1878. razburilo in vznemirilo je marsikakega očeta. Marsikatera mati je jokala in molila, molila in jokala, da bi se njen sin povrnil iz boja. Marsikatero dekle zaobljubilo se je na božjo pot, če „on“ pride iz vojske domu. Vojska je bila v Bosni in še celó s Turkom. „Moj Bog, — če jih več nazaj ne bo!“

Pa prišli so, hvala Bogu, nazaj ti fantje in možje, sinovi in ženini. Večina prišla je zdrava in svetinja, znamenje hrabrosti svetila se jim je na prsih. Ranjenci prihajali so kasneje, kakor je kateri ozdravel.

Pol leta je že preteklo od bosenske zmage, ko se je naš France pripeljal v domačo vas. Ni več ukal in vriskal.

Ob dve brglici oprt korakal je počasi proti hiši nekdanjega gospodarja. Zaplakal je stari mož, zagledavši ga, in zopet so se mu vdrle solze kakor lešniki debele.....

„Lenčka, kedaj pa bo poroka s Francetom?“ jo nagajivo povprašuje sosedov Tone. „Lej ga, zdaj se je vrnil od vojakov! — „Molči, veš, saj tisto ni bilo res, da bi se mi dva kdaj rada imela. — Jaz ga nečem, po kaj bi mi bil pri hiši? — Se otrok ne bi mogel zibati, ko je ves prestreljen... Bolje bi bilo zanj, če bi umrl“....

Pa France ni umrl. Klical je, klical smrt, da bi ga rešila vseh težav in trpljenja pa, ali ga ni videla, ali ne slišala, smrt le ni prišla ponj.

Videl je svatovščino nekdanj svoje, bogate Lenčke in Toneta. Slišal je godbo na cesti in šepal ob brglah ven, kjer jo je hotel še enkrat gledati dekle. Tam ob znamenji je čakal svatov, pa jih ni več videl. Našli so ga ravno ti brezzavestnega ležati pod znamenjem.

Vročinska bolezen se ga je lotila, skrivila mu život in pustila mu deloma plešasto, deloma osivelo glavo. —

In ni umrl France Strnadov. Tam ob znamenji prosi dan na dan milodarov in čaka potnikov, in večkrat prosi, da bi prišla ponj „zadnja ljubica, bela smrt“. —

Zopet par besedij o čitanju.

Spisal Čestimir.

Človek obstoja iz telesa in iz duše, in mora lepo skrbeti za eno in za drugo, kajti skrb za lastni obstanek, razvitek in napredovanje je ena izmed njegovih poglavitnih dolžnostij.

Skrbeti za samo telo in zanemarjati duha, je napačno, krivo; kakor tudi ni prav skrbeti za samo dušo in puščati v nemar telo. Eno in drugo je tesno združeno v jedno človeško bitje; človek je pa odgovoren za celoto.